Aleksandra Achtelik, Bernadeta Niesporek-Szamburska

BAWIMY SIĘ W POLSKI 1

Podręcznik do nauki języka polskiego dla dzieci

Wydanie czwarte

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2016

Spis treści

Lekcja 1 Dzień dobry! 7

Lekcja 2 W klasie 12

Lekcja 3 Ile masz lat? 17

Lekcja 4 Mam długie włosy 23

Lekcja 5 W sklepie papierniczym 28

Lekcja 6 Powtarzamy: Kot, który mówi 33

Lekcja 7 Na basenie 36

Lekcja 8 Rozmowa z babcią 40

Lekcja 9 Czym się interesujesz? 44

Lekcja 10 Droga do domu 48

Lekcja 11 Spotkanie u Marka 54

Lekcja 12 Powtarzamy: Jesteśmy razem 59

Lekcja 13 Szkolna dyskoteka 62

Lekcja 14 Mój tata jest lekarzem 66

Lekcja 15 Andrzejki. Zabawy i wróżby (spotkania z tradycją) 71

Lekcja 16 Krysiu, gdzie jesteś? 76

Lekcja 17 Nie lubię... Nazwy potraw 82

Lekcja 18 Powtarzamy: Krysia i Marek grymaszą 86

Lekcja 19 Utrwalenie: Niezwykłe przygody i zwykły dzień 89

Lekcja 20 Test końcowy 105

Objaśnienia ikonek

nauczyciel objaśnia...

ćwiczenie do kolorowania

mówimy

sztuka wymowy

informacja dodatkowa

ćwiczenie w pisaniu, ortograficzne

przekładamy znaki

myślimy

słuchamy i śpiewamy

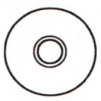

nagranie

rozmawiamy, ćwiczymy w parach

zabawa na lekcji, zagadka

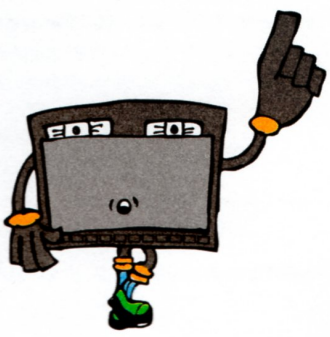

1 Dzień dobry!

A Słucham i powtarzam.

Dzień dobry, mam na imię Krysia.
Cześć, mam na imię Marek.
Cześć, jestem Komp.

Mam na imię...
Dzień dobry!
Cześć!

Alfabet

B Słucham i powtarzam.

A, a – au, alarmuje Ania.

Ą, ą – bąk z wąsem, taki „ę-ą”.

B, b – Beata bije w bęben: bum, bum, bum!

C, c – Celina cmoka: cmok, cmok.

Ch, ch – chłopiec chichoce: cha, cha!

Cz, cz – część czekolady Czesi.

Ć (Ci), ć (ci) – ciocia ćwiczy kocie: kici, kici!

D, d – Darek ani dudu o domu.

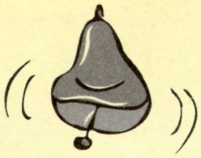

Dz, dz – dzwoni dzwonek dzyń, dzyń, dzyń.

Dż, dż – dżdżownica dżezuje i je dżem.

Dź (Dzi), dź (dzi) – dzidziuś Dziunio dziękuje dźwięcznie.

E, e – Ela plecie ecie-pecie.

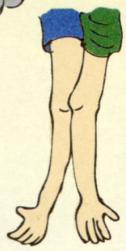

Ę, ę – kęs za kęsem i ręka w rękę.

F, f – Felek fantazjuje, że fiu, fiu.

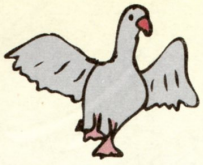

G, g – jak gęś Grażyna gęga: gę, gę, gę.

H, h – hipopotam Henio hałasuje: hu, hu!

I, i – idzie Irena i łka: iaa, iaa, iaa.

J, j – jakie Jola jajko je, ojej!

K, k – kaczka kwacze: kwa, kwa, kwa.

L, l – lala Lucyna nuci: tralalala.

Ł, ł – łomot piłki Łukasza: łubu-du.

M, m – kotek Marka miauczy: miau!

N, n – nos niby naleśnik, no, no!

Ń (Ni), ń (ni) – niańka nianczy Ninkę.

O, o – Ola ma ogromne oczy, oooo!

Ó, ó – ołówki i różowe dwóje tu i ówdzie.

P, p – Paweł z patyka pstryka: pif-paf!

R, r – rozpędzona Renia gra: tra ra ra ra!

Rz, rz – Jerzego krzepa to rzodkiewka i rzepa.

S, s – Stefek syczy: s-s-s-s-s i smakuje słodycze.

Sz, sz – szast-prast i szorty w szafie!

Ś (Si), ś (si) – świstak Jasiu ma siwą sierść.

T, t – Tomek w trąbkę trąbi: tra ta ta!

U, u – Ula tuli Uszatka. Uhm!

W, w – wywoływanka Wandy: wąsy w prawo!

Y, y – wysoki tygrys Tytus wyje: yyyy!

Z, z – zyg-zyg! – nie zobaczysz, Zenku, zebry.

Ź (Zi), ź (zi) – nieźle, gdy ziele z ziarna wyziera.

Ż, ż – żółta żaba Żaneta rży?

C Słucham i czytam.

Abecadło – Janina Gillowa

A, Ą, B, C, CZ, Ć, D, E, Ę, F, G,
bez nauki ludziom źle.
H, I, J, K, L, Ł, M,
ja też dobrze o tym wiem!
N, Ń, O, P, R, S, SZ, Ś, T,
a więc bardzo staram się.
U, W, Y, Z, Ż, Ź,
abecadło poznam wnet.

Jak masz na imię?

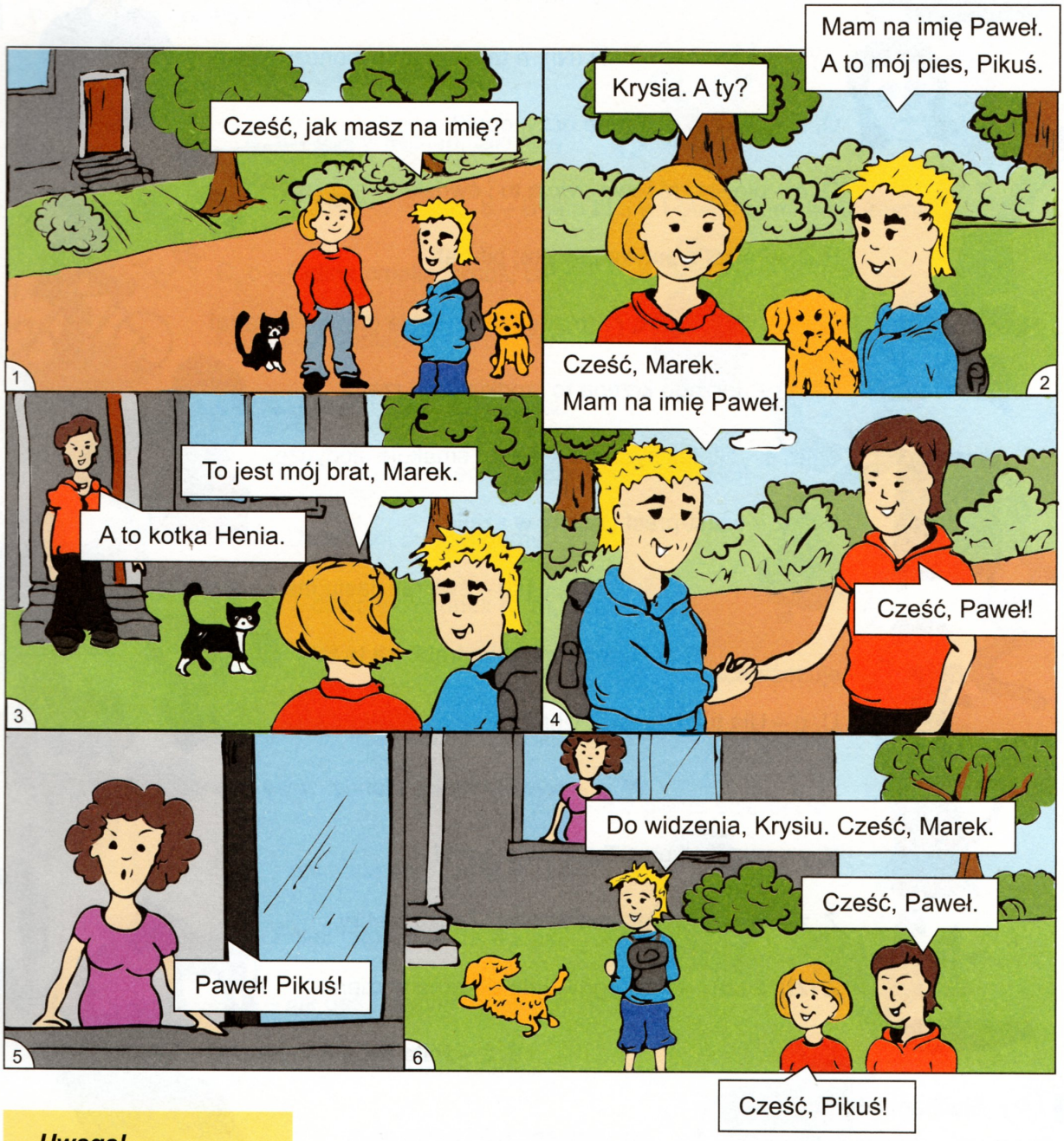

Uwaga!

ja jestem
ty jesteś
on, ona, ono jest

my jesteśmy
wy jesteście
oni, one są

D Kto to jest?
Patrzę i piszę.

Bank imion

Marek	Paweł	Krysia	Pikuś	Henia	Komp

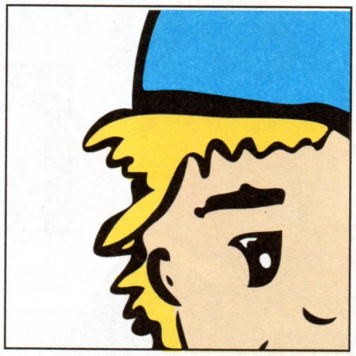

To jest _____ _____ _____

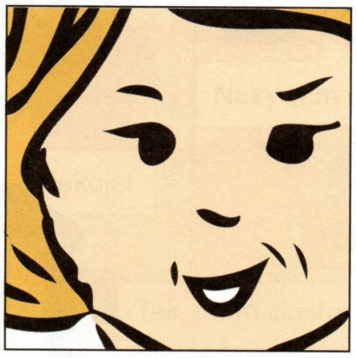

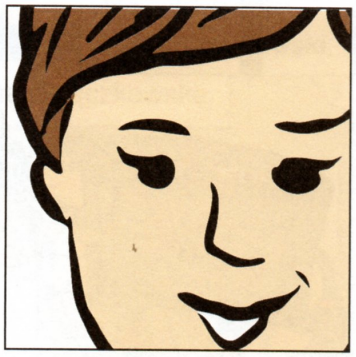

_____ _____ _____

E Zabawa

Opanowywanie konstrukcji w zabawie. Uczeń z zawiązanymi oczami odgaduje kolejno imiona kolegów, którzy witają się głośno z odgadującym: *cześć, Krysiu; dzień dobry, Darku.* Inny uczeń pyta odgadującego: *kto to jest?* Dodatkowo można wprowadzić odpowiedzi: *tak, dobrze; nie, źle.*

SZTUKA WYMOWY

Dzień dobry

Czołem

Cześć

Powtarzam do skutku.

2 W klasie

A Słucham i powtarzam.

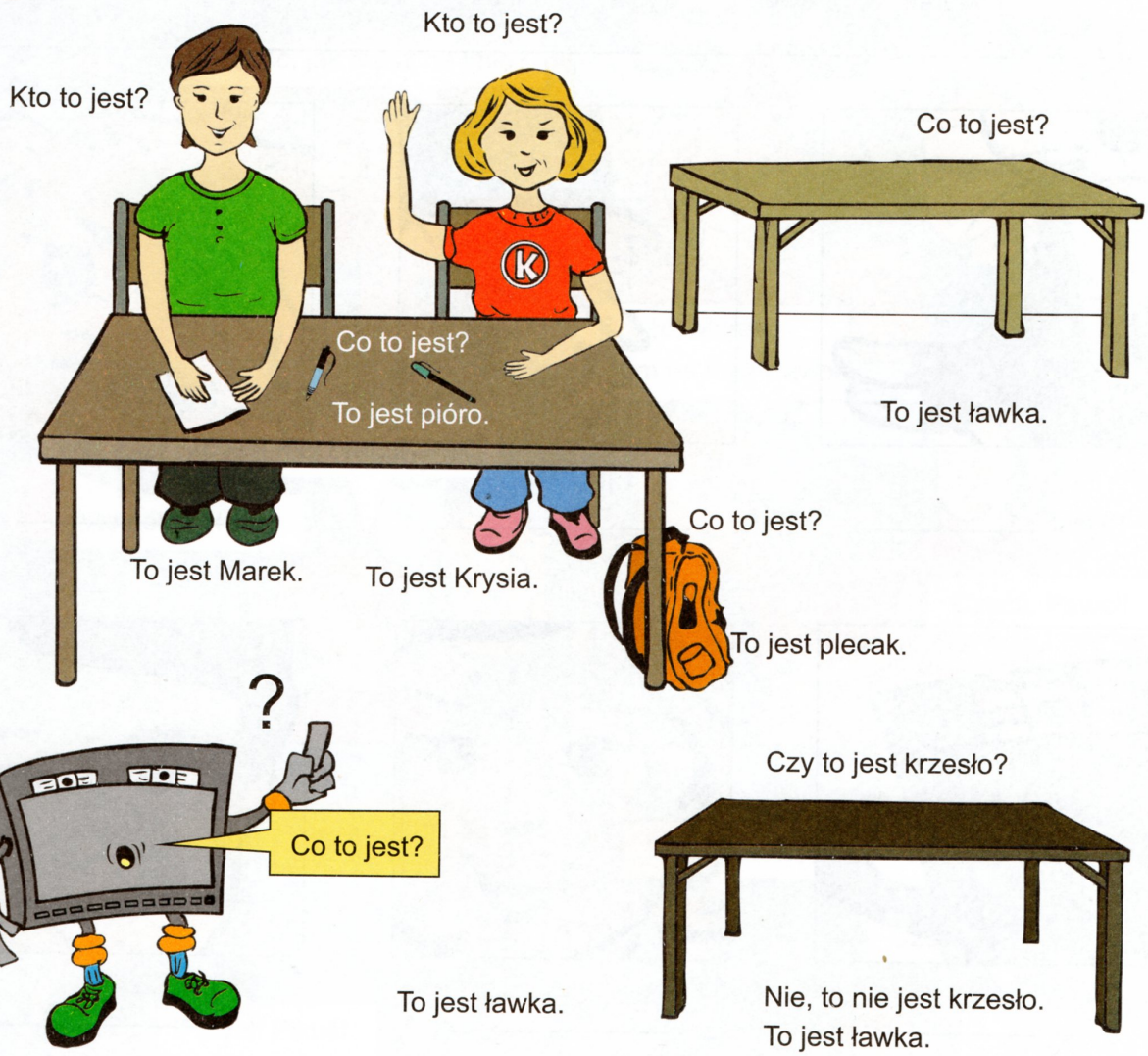

B Czytam i powtarzam.

– Dzień dobry. Jak się nazywasz?
– Dzień dobry. Nazywam się Tomasz Kowalski.

– Cześć, jestem Marek, a ty?
– Cześć, mam na imię Tomasz,
ale mów do mnie Tomek. Bardzo mi miło.

Cześć, jak się nazywasz?

1
Cześć. Co słychać?
Co u ciebie?
Nie wiem.
Dziękuję. Dobrze..
Super! Kto to jest?

2
Dzień dobry, to jest wasz nowy kolega. Proszę, przedstaw się.
Nazywam się Marek Skowron.

3
Jurku, zrób miejsce w swojej ławce. Dziękuję!

4
Przedstawcie się po kolei.
Nazywam się Jurek Wróblewski.
Nazywam się Anna Zajączkowska.

5
DRYŃ! DRYŃ!
Cześć, Marek, jestem Tomek. W naszej klasie jest fajnie.
Hej, a to ja, Ania. Masz brata lub siostrę?

6
Hej, Marek! Jak się masz?
Tak, mam siostrę. To ona. Ma na imię Krysia.
Świetnie. A ty?
Jest świetnie!

7
A to jest Paweł.
Cześć, jestem Ania. Chodzę do klasy z twoim bratem.
Już lecimy. Cześć, Marek.

Jak się masz? = Co słychać? = Jak leci?

super = świetnie

dobrze = wszystko w porządku

jako tako

źle = kiepsko

fatalnie

Mam na imię - Krysia, Marek, Ania, Paweł, Komp.
Nazywam się - Krystyna Skowron,
Marek Skowron...

Pytam:
Jak się masz? = Jak leci? = Co słychać?
Odpowiadam:

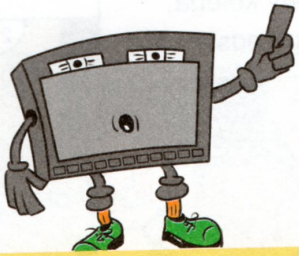

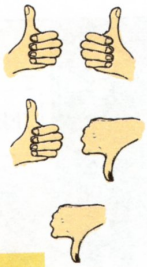

_____

_____

_____

W języku polskim rzeczownik ma trzy rodzaje

ten **ta** **to**

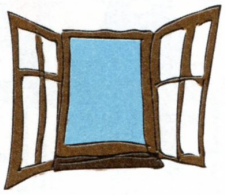

ten stół

ta tablica

to krzesło

C Patrzę i mówię.

		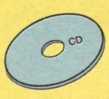			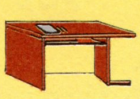	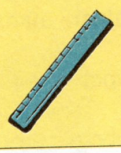	
książka	gumka	płyta CD	ławka	krzesło	biurko	linijka	plecak
							
stół	piórnik	mazak	ołówek	zeszyt	tablica	pióro	długopis

Teraz pytam i odpowiadam.

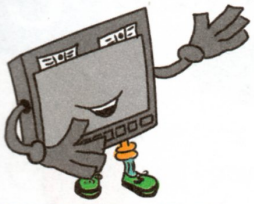

Co to jest?
To jest pióro.

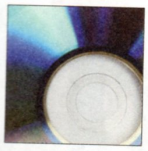
A

B

C

D

E

F

G

H

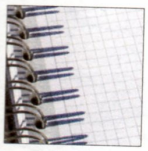
I

J

K

L

Ł

M

N

Patrzę i piszę.

Ten ołówek, _____

Ta tablica, _____

To pióro, _____

D Grzeczność o każdej porze.

E Wierszyk

Mamo, mamo

- Mamo, mamo,
- Co, co, co?
- Jadą goście...
- No to co?
- Dzień dobry, dzień dobry...
- Cmok, cmok.

Jaką część polskiego powitania określa ostatni wers?

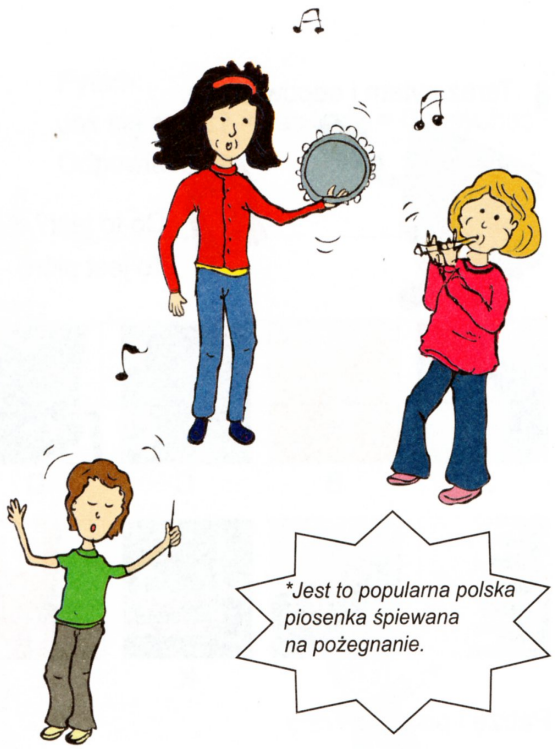

F Słucham i śpiewam.

Do widzenia, do widzenia!
Do miłego zobaczenia!
Do widzenia, do widzenia!
Do widzenia, czołem, cześć!

*Jest to popularna polska piosenka śpiewana na pożegnanie.

Dzielę pożegnania z tekstu piosenki na grupy:

1. Tak powiem do nauczycielki, cioci, dorosłych:

_____

_____

2. Tak powiem do koleżanki, kolegi:

_____

_____

G Przedstawiamy się.

Uczniowie losują role (nauczycielka, wujek, mama, Kasia i inne). W parach witają się i przedstawiają - oficjalnie (*Dzień dobry. Nazywam się...*) i nieoficjalnie (*Cześć, jestem...; Mam na imię*).

H Rozsypanka językowa

Czytam i łączę.

Dzień	wieczór.
Dobranoc.	widzenia.
Jak się	imię Marek.
Dobry	dobry.
Do	Dobranoc.
Mam na	nazywasz?

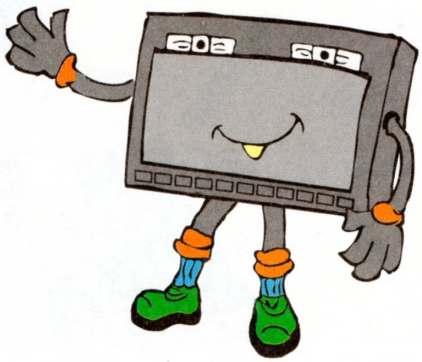

SZTUKA WYMOWY

Powtarzam:

AGATKI ZAGADKI TO GADKI DO TATKI.

3 Ile masz lat?

A Słucham i powtarzam.

Co to jest?

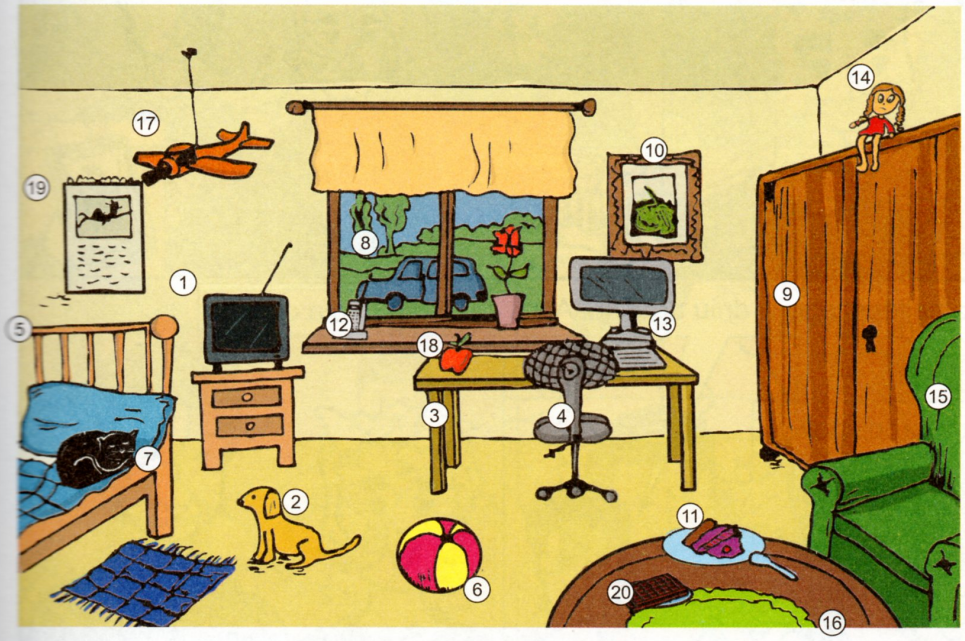

telewizor łóżko piłka
biurko pies kot samochód
krzesło szafa obrazek tort
telefon komputer lalka
fotel stół samolot jabłko
kalendarz czekolada

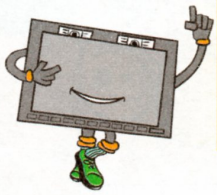

0 zero
1 jeden
2 dwa
3 trzy
4 cztery
5 pięć
6 sześć
7 siedem
8 osiem
9 dziewięć
10 dziesięć
11 jedenaście
12 dwanaście
13 trzynaście
14 czternaście
15 piętnaście
16 szesnaście
17 siedemnaście
18 osiemnaście
19 dziewiętnaście
20 dwadzieścia

B Danuta Wawiłow *Dziwny pies* (fragment)

Jeden, dwa,
Jeden, dwa,
Pewna pani miała psa.
Trzy i cztery,
Trzy i cztery,
Pies ten dziwne miał maniery [...].

Powtarzam inne liczebniki w rytmie wiersza.

**Wiersz jest napisany jak popularna polska wyliczanka dla dzieci.*

Ania ma dwanaście lat

Ile masz lat?	**Mam…**	jeden (1) **rok**.		pięć (5),	**lat**.	**rodzina:**
.	.	.		sześć (6),		**mama,**
		dwa (2),		siedem (7),		**tata,**
		trzy (3),	**lata**	osiem (8),		**babcia,**
		cztery (4)		…,		**dziadek**
		.		dwadzieścia		

Ja **mam** urodziny wiosną.
Ty **masz** urodziny latem.
Ona **ma** urodziny jesienią.
My **mamy** urodziny zimą.
Wy **macie** urodziny jesienią.
Oni **mają** urodziny wiosną.

C Patrzę i mówię.

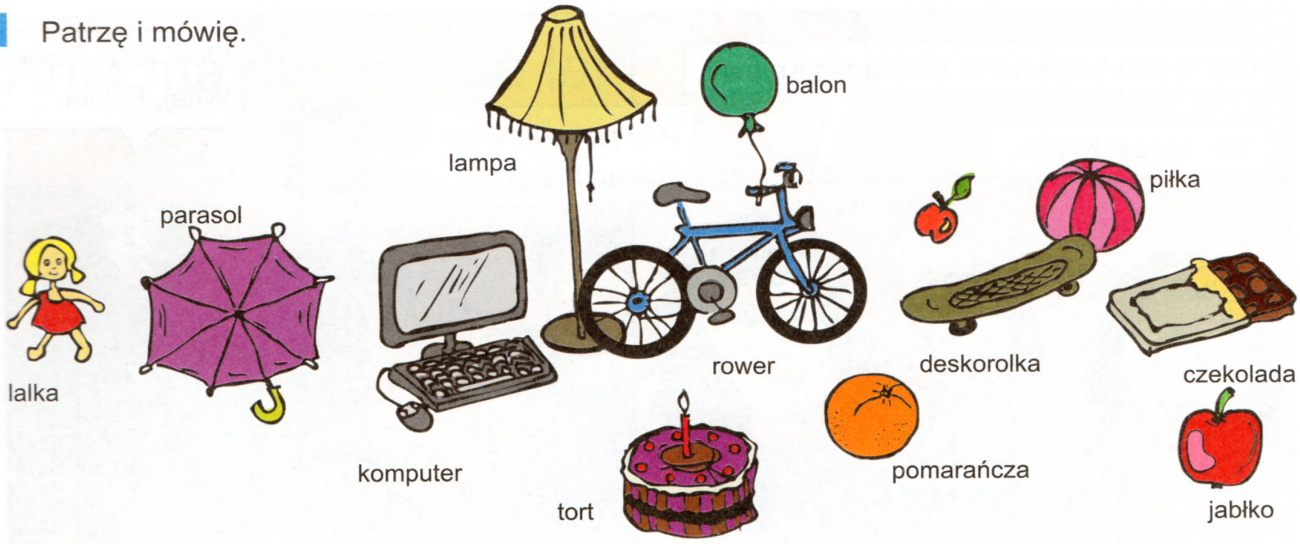

D Patrzę i mówię.

Gra

Jaki numer ma... tort?

Tort ma numer jeden.

E Czyj telefon dzwoni?

Słucham i zaznaczam.

0601892312	Ania
022 3786123	Marek i Krysia
022 2245812	Kasia
033 4118765	Paweł
077 7829123	Jurek
014 8812354	dziadek Ani

1. - Halo, czy to numer .....?
2. Dzień dobry, mój numer to ....
3. - Halo, czy to numer....?
4. Mój numer to ....
5. - Dzień dobry, czy to numer ....?
6. Mój numer to .....

dzwonić

F Słucham i śpiewam.

Sto lat, sto lat niech żyje, żyje nam.
Sto lat, sto lat niech żyje, żyje nam.
Sto lat, sto lat niech żyje, żyje nam.
Niech żyje nam.

Sto lat, sto lat, niech żyje, żyje nam.
Jeszcze raz, jeszcze raz niech żyje, żyje nam.
Jeszcze raz, jeszcze raz niech żyje, żyje nam.
Niech żyje nam.

**Jest to najpopularniejsza polska piosenka śpiewana dla solenizanta.*

G Kartka z życzeniami urodzinowymi

SZTUKA WYMOWY

Dwa motyle liczą na łące kwiatki pachnące (4): jeden, dwa, trzy cztery.

Dwa motyle liczą na łące kwiatki pachnące (6): jeden, dwa, ..., sześć.

Dwa motyle liczą na łące kwiatki pachnące (8): jeden, dwa, trzy, ..., osiem.

WARTO PRZECZYTAĆ

Ewa Maria Letki *Wyspa urodzinowa*

4 Mam długie włosy

A Patrzę i czytam.

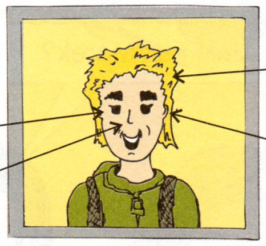

B Czytam i powtarzam.

mały, mała, małe

duży, duża, duże

krótki, krótka, krótkie

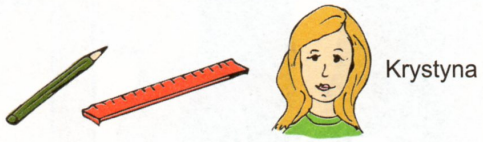

długi, długa długie

ciemny, ciemna, ciemne

jasny, jasna, jasne

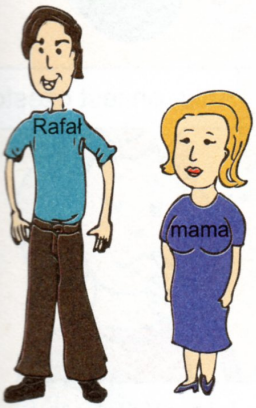

wysoki niska

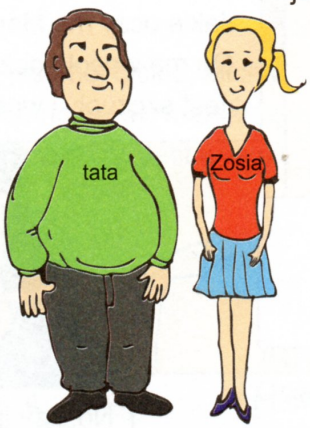

gruby szczupła

wesoły smutna

C Słucham i wskazuję właściwy portret.

A

B

C

Uwaga!

mianownik/ Nom. sg.	*biernik/ Acc. sg.*
mała głowa	małą głowę
mały nos	mały nos
duże usta	duże usta

Jaki jest twój brat?

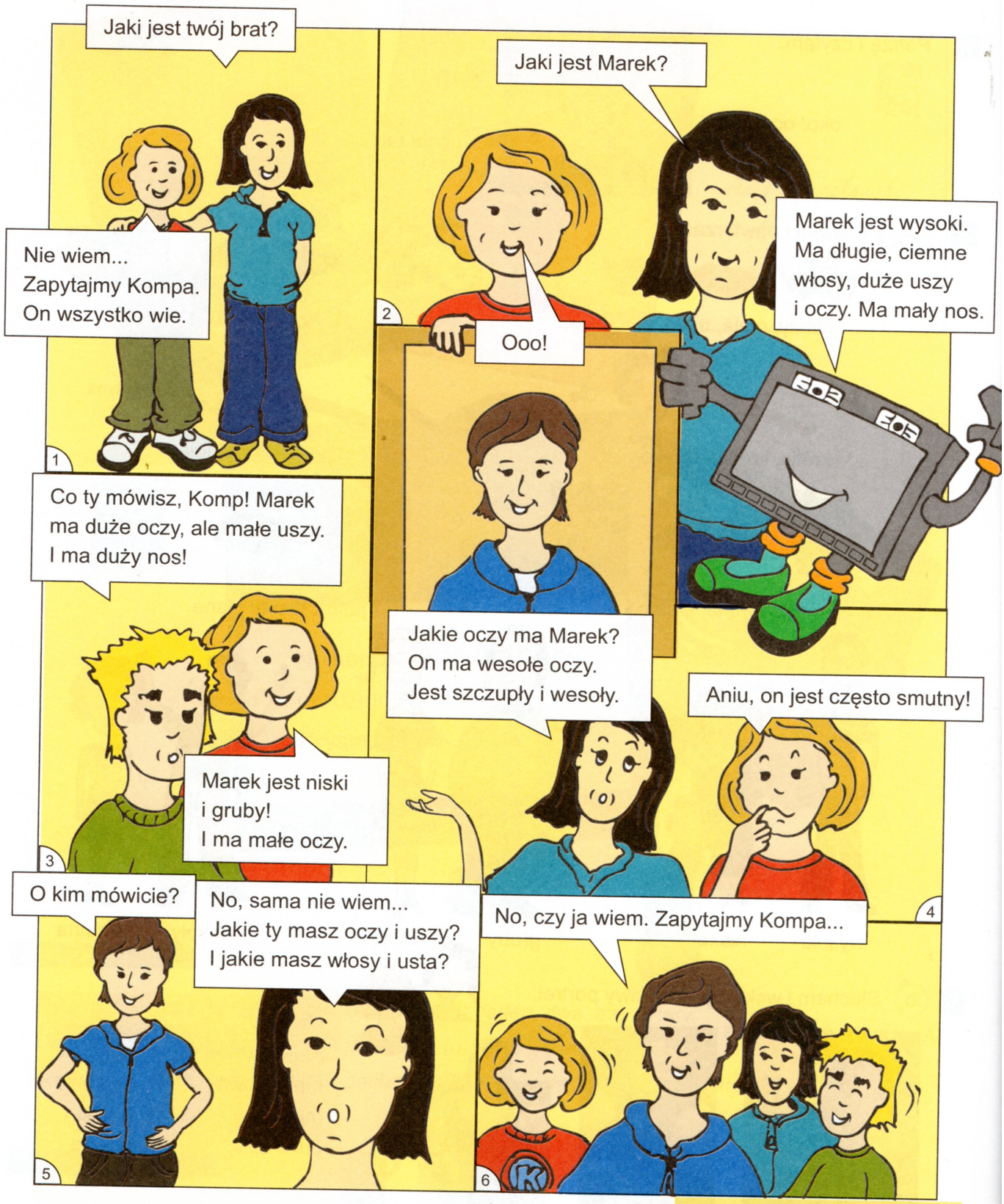

mówić, zapytać, wiedzieć

Jakie masz oczy?

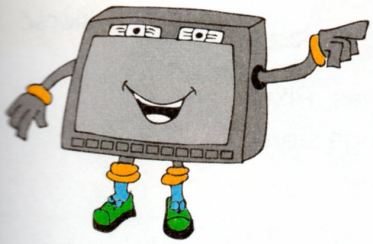

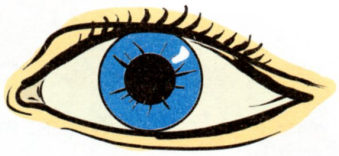

Mam niebieskie oczy.

Mam zielone oczy.

Mam brązowe oczy.

Mam szare oczy.

D Czytam.

To jest moja rodzina.

To jest moja mama, Beata.
Ona ma duże oczy i krótkie,
ciemne włosy. Jest niska.

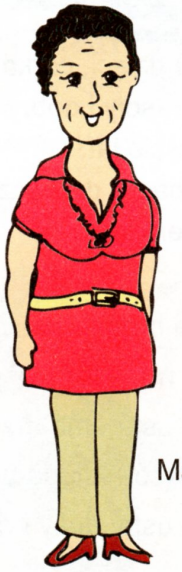

To jest mój brat.
Ma małe usta
i długie włosy.
Jest niski.

To jest mój ojciec, Michał.
Ma ciemne włosy, małe oczy
i duże uszy. Jest wysoki.

To jest mój kolega, Paweł.
On ma krótkie, jasne włosy
i duży nos. Jest wesoły.

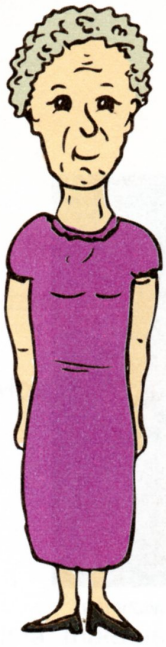

To jest moja babcia, Wanda.
Ona mieszka w Ameryce. Ma duże
oczy i krótkie włosy. Babcia
Wanda to mama mojego taty.

To jest mój dziadek, Jerzy.
On też mieszka w Ameryce.
Jest wysoki i ma długą
brodę. Dziadek Jerzy
to mąż babci Wandy.

Mam dwóch braci. Kuba ma pięć lat,
a Janek cztery. Kuba jest gruby,
a Janek szczupły.

sierść

To jest mój pies, Pikuś.
Jest duży i ma długą sierść.

To są moje dzieci, córka Krysia i syn Marek.
Marek to wesoły i dobry chłopiec.
Ma dwanaście lat.
Krysia to mądra dziewczynka.
Ma już osiem lat.

E Patrzę i mówię.

Jaki on/ jaka ona jest?

długa broda - ma długą brodę
duży nos - ma duży nos
małe usta - ma małe usta
mieć (co?) długą brodę, dużą głowę,
małe usta, duży nos (Acc.)

A

S. Wyspiański: *Józio Feldman*

B

T. Axentowicz: *Czytająca*

C

J. Pankiewicz: *Dziewczynka w czerwonej sukni*

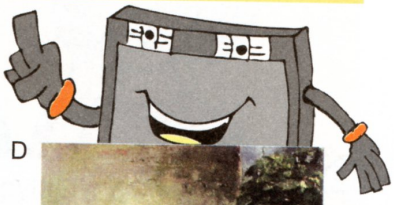

D

O. Boznańska: *Dziewczynka z koszem jarzyn w ogrodzie*

F Wypełniam.

Drzewo genealogiczne państwa Skowronów

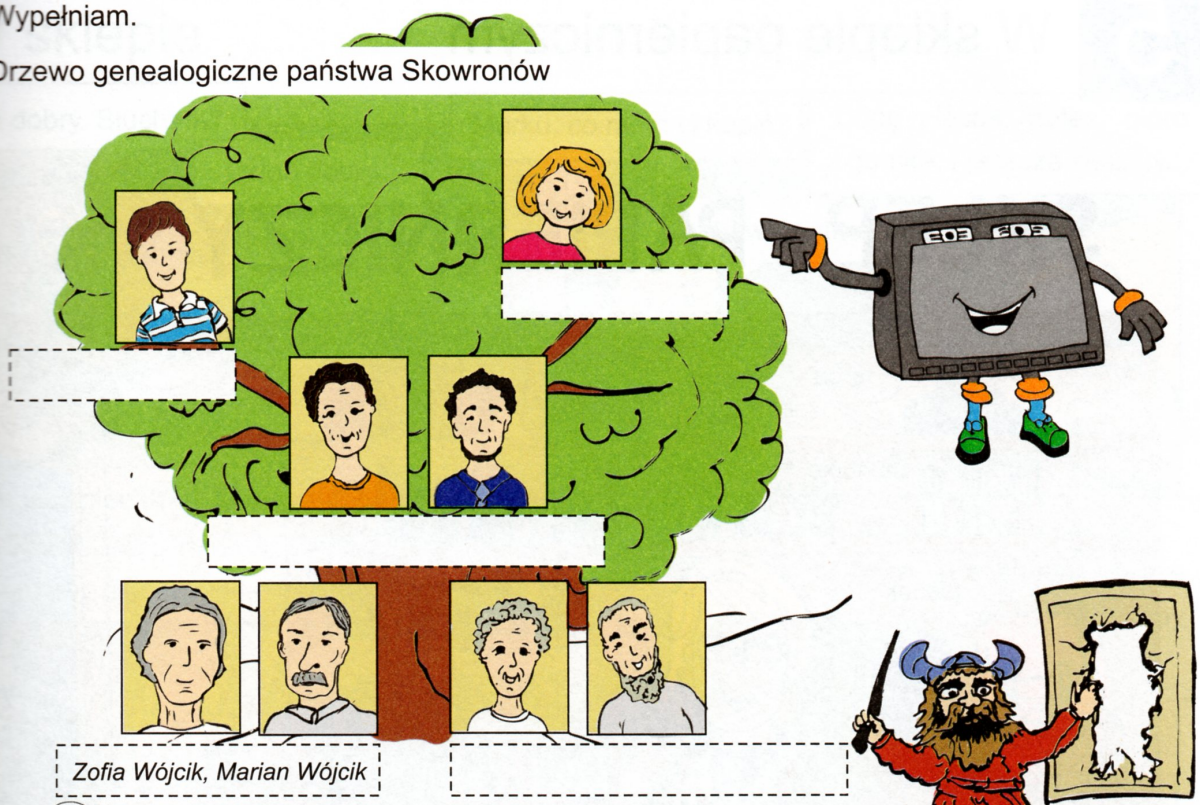

Zofia Wójcik, Marian Wójcik

G Kto to jest?

Gra

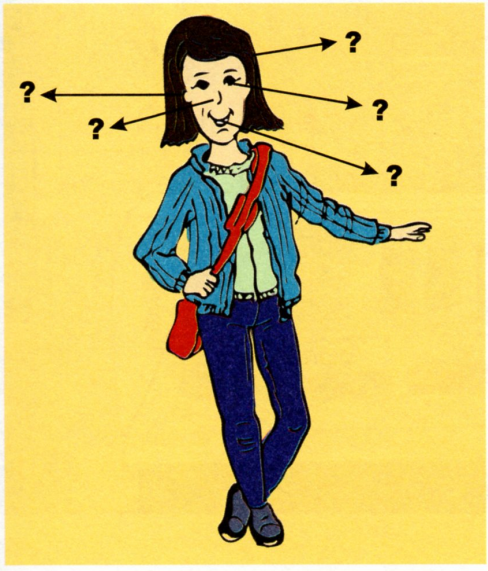

Czy to jest chłopiec? Czy to jest dziewczynka?
Czy on/ona ma niebieskie oczy?
Czy on/ona ma krótkie, ciemne włosy?
Czy on/ona ma małe uszy?
Już wiem, to jest...

H Piosenka

Słucham i śpiewam.

A JA WOLĘ SWOJĄ MAMĘ

Pewnego razu Kinga spotkała Wikinga,
Mieszkał na obrazku i zrywał się o brzasku,
I zwiedzał wielkie morza, i Kindze było go żal.

Ref.:
A ja wolę moją mamę,
Co ma włosy jak atrament,
Złote oczy jak mój miś
I płakała rano dziś.

A ja wolę moją mamę,
Co ma włosy jak atrament,
Złote oczy jak mój miś
Może się uśmiechnie dziś.

sł. A. Osiecka

Jakie włosy ma mama?
Jakie oczy ma mama?

SZTUKA WYMOWY

Długa broda, duża głowa, małe usta, małe uszy, duży nos - to ci los.